

CIJENA lista: U pretplati za jednu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, za tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLASNI primaju se u upravi lista trg Gastoza 1

Godina IV.

Naše stvari.

Mnogo se stvari događa svakim danom, koje bi zaslužile najveće ožigosanje i najtežu kaznu, ali ih se prikriva, krivce se zaštićuje, najgore se zločince prikazuje u najljepšem svijetu. To je obilježje doba, u kojem živimo i društva, u kojem se krećemo. Kao što je trulo, sve što je oko nas, što su ljudi uredili, kao što su trule današnje države, kao što je truo sav socijalni život, prouzročeni zločinačkim porredjajem socijalnih odnošaja, tako je trulo i današnje društvo i institucije, koje uzgajaju pojedince društva, naime obitelji i škole. Hrvatska obitelj i hrvatska škola kao što i ostale. Znađem već za prigovore mnogih čitalaca: samo za Boga ne kritikovati naših škola; dobro da su i ovakve, samo da ih imademo. Medjutim to je posve neispravno mišljenje. Nije dobro sve, što je naše, niti je sve dobro, što imamo. Iza tih nekoliko uvodnih riječi prelazim i na glavnu stvar, koja me je ponukala, da ove rečke napišem. Pri ovdješnjoj komisiji za podijeljenje vojničkih potpora bijaše zaposlen mladi naš čovjek, abiturijent hrvatske gimnazije u Pazinu. Bijaše to čovjek došla spretna i nadaren, sin poštene i valjane obitelji. Veseljak i dobričina bio bi mu čovjek pročitao sa lica. I taj veseljak i dobričina pronevjerio je nekoliko tisuća kruna i pobjegao. Sad će taj mladi i nadaren naš inteligent nekoliko bježati, trpjeti na bijegu, dok ga konačno ipak ne uhvate i prama poostrenim propisima ne odude. Nije nam na pameti, da ga možda uzimljemo u obranu zato jer je naš, te da ga odmah proglašujemo svetim i nevinim. Imao je i on muma. Ali moravo zato, što je naš, moramo se nešto više pri tom zaustaviti, jer šteta je svakog našeg čovjeka, koji se izgubi, a naobraženog dvaput više. — Kao što je rat uzrok mnogog zla i mnogih nepodopština, tako imade on i najveću zaslugu pri upalici morala. Nikada se nije toliko kralo i varalo, nikad si ljudi nijesu dopuštali toliko zločina, kao u ovom ratu. Došli smo tako daleko, da se kradja na veliko smatra spretnošću, a najveći pronevjeritelji genijima. I taj čovjek, koji nije u školi naučio ništa, nego lagati i biti neiskrenim, podlegao je općenitoj ratnoj strasti: čežnji da postane bogat i da pri tom udovolji svojim strastima: kartanju i pijančevanju. Sveopće zlo, koje svijetom ide, zahvatilo je i njega i on je postao žrtvom rata. Bijaše jedini činovnik, koji je mogao da se s našim narodom sporazumnije i kao jedini naš čovjek ostavlja nemilu nspomenu, biva čudno svijetlo na cio narod, koji je ondje bio po njemu zastupau. No nije narod kriv, da je on bio onakav, kaošto nije narod kriv ni za to, što je lano bio on sam kao predstavitelj većine stanovništva u kraju. Pri tom pada ne manje čudno svijetlo, i na „Hrvatski List“, koji se zauzimao, da na ono mjesto dođe i koji naš čovjek. I došao je upravo on. A tko je sakrivio, da se taj mladi čovjek tako lakoumno bacio u vir veselje, bezbrižnog života, te da ujedno nastoji, da se domogne i sredstava za takav način života? Rekosmo da je sin poštene i valjane obitelji. I još k tomu sposoban, nadaren, spretna. Da, ali tko se je brinuo da se njegove duševne sposobnosti razviju, da se njegovo srce oplemeni, da mu se moralni bješčaj očisti. Tko je nastojao da mu uzgoji dušu, koja će vladati nad tjelesnim strastima, te ne će dozvoliti da se u čovjeku razviju zvijerski instinkti preko granica, koje je položila moralka? Zadaću je tu imala opet škola, ali ja sam uvjeren iz vlastitog iskustva, da je škola u tom pogledu učinila veoma malo. Koliko je škola nastojala, da mu istrgne iz ruku igraće karte i da njegovu zanimanje privuče na drugo, bolje i plodonosnije polje? Koliko mu je njegovih strasti škola ublažila, ili ih uništila? Koliko mu je krijeposti dobrim načinom ucijepila u dušu? Pitanja, koja su od najvećeg zamašaja, i koja sreća kad bi se ta pitanja bila postavila prije 20—30 godina! No uvijek se puštao, nek ide samo dalje, i mi sa zaošću konstatujemo, kako smo samo neznatna a negdje i posve ništa napredovali, dok su se drugi narodi u to doba divno razvili kulturno, gospodarski i politički. Škola, gdje se onaj mladi nesretnik uzgajao, nije imala za njega srca, nije našla ni jedne zgodne riječi, ni jednog dobrog savjeta niti primjera. Škola ili bolje rečeno sistem školski mu je već u njegovoj dvanaestoj godini počeo prijetiti, vojničko-detektivskim ga sredstvima proganjao, podjarivao njegovu buntovnu čud, uspaljivao njegove strasti i on je pred sistemom bježao, ali mu je na uzvrat, prkosio, u prkos pio, karlao se, ljenčario i smijao se lakoumno i veselo njihovim nedovoljnim i smiješnim uzgojnim mjerama. Ako je htio, da svrši školu, morao je od prvog do posljednjeg razreda varati sistem, morao je lagati, a kad je to u najmladim godinama naučio, ostalo mu je to prirodjeno i u daljnjim godinama. Jer ostavivši školske klopke, znao je o životu toliko, koliko ga je upoznao u školi i gledao je u život onako, kako je gledao u školskim klupama. — Ne mogu tvrditi,

da nije iz one škole izašlo i valjanih ljudi. Ali zato mogu smjelo ustvrditi, da ih valjanima nije učinio onaj apsolutistički sistem, nego ona urodjena plemenitost i dobre energije, što su ležale u njima. Sistem nije učinio ni iz stoine loših jednog dobrog, ali je za to iz deset dobrih, učinio pet loših. To sve preporučio bih na razmišljanje našim narodnim zastupnicima a i svoj inteligenciji, jer naš u tome leži uzrok našeg mrtvog stanja, dok ostali svijet kroči velikim snažnim koracima naprijed. Zaostali smo tu u Istri daleko za našom braćom u Sloveniji i ostalim jugoslavenskim zemljama, zaostali smo još više za našim suplemenjacima širom slavenskog svijeta a zaostali smo i za našim narodnim protivnicima, koji su u zemlji u velikoj manjini, a ipak upravljaju i vladaju nad nama. I bit će to tako dugo, dok budemo sakrivali svoje mane, dok budemo lakoumno puštali „ah, nek ide“, dok budemo one, koji su nam generacije iskvarili, nazivali požrtvovnim rodoljubima a one, koji nijesu nikada ništa učinili, narodnim prvacima. Naš narodni život mora već pri radu oko preporoda biti čist, bez polovičastih spleta i nekoliko će dobrih i jakih elemenata „istih prstiju“ i jame duže učiniti više nego je učinila i nego radi cijela vojska loših. Naše mane i naše strasti moramo pri svakom koraku i svakom prigodom trijebiti, tu zgodnom riječju, ondje lijepim primjerom ili prikladnim ukorom. Škola pak ili škole moraju nastojati, da odgoje pojedince za život, ali ne time, da im nabrajaju, kako će „ne za školu nego za život“, nego učitelj mora sam primjerom pokazati, kakav mora biti život i kakav u zbilji jest, i koja je svrha svakog pojedinca, što mu je povjeren, da ga odgoji. Ili tako — ili još ćemo dugo proklinjati sudbinu i nazivati je okrutnom maćehom, koja sve dobrobiti daje drugome, a nama samo brige i nevolje! M.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugaraki.

Beč, 29. (D. u.) Službeno se javlja: U mletačkim brdinama mjesto lice topovska borba. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 29. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na bojištu u Flandriji od podne dalje živahnija topovska borba. Plijen, učinjen iz osvojenja Kemmela, porasao je na 7.100 zarobljenika, među kojima 181 časnik, 53 topa i 233 strojne puške. Među kanalom La Bassea i medju Scarpeom kaošto i sjeverno od Somme izvidnička djelatnost Engleza. Krvavo su suzbite jake djelomične navale Francuza proti selu i šumi Haugard. Na mnogim mjestima ostale fronte bojevi u pretpolju. Na istočnom brijegu Moze donio je sunak u francuske järke zarobljenika. — Sa ostalih bojišta ništa nova — Ludendorff.

Berlin, 29. (D. u.) večernji izvještaj javlja: Sjeverno od Kemmela razvili su se živalni bojevi.

* Francuski izvještaj od 28. travnja popodne: Tijekom noći žestoki topnički bojevi sjeverno od Avre i u području između Lassigny i (?). Sjeverno od Chemin des Dames uspjela su dva napadaja na njemačke linije; kod toga zarobili su naši 25 Nijemaca. Francuzi su suzbili njemačke navale sjeverozapadno od Reimsa u odsjeku Luneville kaošto i u šumi les Pretres, koje su bile pripravljene žestokom topničkom paljbom. Dopremili smo zarobljenika. Na ostaloj je fronti noć prešla mirno.

28. travnja na večer: Žestoka topnička paljba kod Villersa-Bretonneux, na Lucei i zapadno od Noyona. Na ostaloj je fronti prošao dan mirno.

* Engleski izvještaj od 28. travnja u jutro: Jučer popodne razvila se neprijateljska navala kod Korastele. Neprijatelju je pošlo za rukom, da se domogne sela, ali je bio opet iz njega istjeran našom protunavalom. Kasnije je neprijatelj ponovno navalio na imenovano mjesto. Novi mjesni bojevi odigrali su se tijekom noći na obim stranama kanala Ypern-Comines. Prošle noći izveli smo uspješne pthvate južno od Devrele i u odsjecima Lille i Lens. Kod toga smo dopremili 50 zarobljenika, četiri strojne puške i jedan opkopni mužar. Napadaj, što je neprijatelj poduzeo sjeverno od Balueila, bio je suzbijen. Na obim stranama bojne fronte trajalo je djelovanje topništva.

28. travnja na večer: Jučer se javilo, da se u okolici Locrea razvija neprijateljski napadaj. Inače su se na različitim mjestima bojne fronte južno od Somme odigrali samo mjesni bojevi. Naše su opohodnje zarobile nekoliko Nijemaca u području Villers-Bretonneux. Topnička je djelatnost trajala na obim stranama. Popodne pucalo je topništvo neprijatelja žestoko na naše položaje u odsjeku Ypern.

* Talljanski izvještaj od 28. t. mj.: U noći na 27. t. mj. osujetila je naša energička vatra iz topova i dobro pucanje strojnih pušaka neprijateljske pokušaje, poduzete duž Piave, da na nekoja mjesta naše fronte pucaju bubnjarskom vatrom i da otpošaju patrule na desni brijeg rijeke. Kod Fernera je naša patrola sa ručnim granatama iznenadila neprijateljsku stražu, koja je poslije kratkog boja pobjegla, ostavivši za sobom oružje i nekoliko mrtvaca. Sjeverno od Pieve di Ledro suzbismo neprijateljsko izvidničko odjeljenje. Na ostaloj fronti obična djelatnost obaju topništva. Naše je topništvo prouzročilo vatru u municijском skladištu kod Guera te eksplozije kod topovskih baterija u koritu Asiaga. Uzelo je pod vatra kolone i povorke, koje su stupale proti Col Caprive.

* Turski izvještaj od 27. t. mj. javlja: Palestinska fronta: Na cesti Jerusalem-Nablus prodriješće naše čete duboko u neprijateljske položaje, kod česa je neprijatelj pretrpio teških gubitaka. U predjelu Maan suzbite su ponovne navale buntovnika. — Kaukaska fronta: U Karsu zaplijenismo osim 860 upotrebljivih topova i mnogo municije, ratnog materijala i drugih zalih. — Mezopotamija: Za posljednjih dana udarile engleske sile proti našim položajima Šat-el-Edcan i na Džali. — Izvještaj od 28. t. mj. javlja: Palestinska fronta: Istočno od ceste Jerusalem-Nablus ležala je na našim promaknutim položajima jaka neprijateljska vatra iz topova i strojnih pušaka. Suzbili su neprijateljski odjeli zapadno od ceste i na usću Jordana. Na ostalim frontama je položaj nepromijenjen.

* Zračni napadaj na Calais. „Petit Parisien“ javlja, da je u noći na 28. travnja njemačka leteljačka skupina preletjela unatoč najjačoj obrani Calais te bacila nekoliko bomba na nekoje katolice grada. Glasa se, da je nanesena znatna šteta. Napadaj je trajao tri četvrt sata.

* Napadaj na Zebrügge. Prema parizskim izvještajima sudjelovaoše kod engleskih navala na Zebrügge i Ostende francuski razarači torpeda. — Admiral-teta javlja: Naši gubici kod poduzetih na belgijskoj obali iznose: Casnika palo 16, umrlo na ranama 3, nestalo 2, ranjeno 29. Momčadi palo 144, umrlo na ranama 25, nestalo 14, ranjeno 355.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U kanalu La Manche torpedovala je naša podmornica protivni brod neprijatelja od najmanje 10.000 tona. Brod je bio vanredno jako zaštićen od krstarice, više razarača i naoružanih čamaca. Vodja jednog lietala naših lovačkih jata u Flandriji oborio je jučer kod izvidničkog lieteta u Hofdama neprijateljski leteljački čamac, Curtisova tipa. Poglavica admiralnog stožera.

* Politički položaj u Ugarakoj. „Ungarische Post“ javlja, da je car pozvao za danas dra. Wekerlea i grofa Tiszu u audijenciju. Ove se audijencije smatraju odlučnima za razbistrenje općeg položaja.

* Novi predsjednik portugalske republike. Sidonle Paes bio je direktnim sveopćim glasovanjem izabran predsjednikom republike.

iz Rusije.

Kopenhagen, 28. (D. u.) Prema brzojavci, koju je stockholmski „Aftonbladet“ primio iz Aboa, šire se tamo vijesti, da je bivši prijestolonasljednik Aleksej proglašen ruskim carem, a veliki knez Mihajlo Aleksandrovič, brat bivšeg cara, regentom.

Kopenhagen, 28. (D. u.) „Politiken“ javlja iz Stockholma: Iz Finske se javlja, da se generali Kornilov i Aleksejev nalaze u Petrogradu, te da su postali gospodarima grada. Istinitost se ove vijesti ne može konstatirati, jer je Rusija brzojavno određana od ostalog svijeta.

Petrograd, 28. (D. u.) 22. travnja došlo je kod Teriokija kod Petrograda, do bojeva između crvenih i bijelih garda. Vlakovi sa velikim brojem ranjenika od crvene garde stigli su u Petrograd. Wybörg nije više u bezžičnoj svezi sa Petrogradom. 13. travnja bilo je ruskim četama zabranjeno preći granicu Finske, te zapovjednuta ruskim četama, da se upru četama, koje prodju granicu u neprijateljskoj namjeri. Čete, koje žele proći iz Finske na rusko područje, bit će razoružane.

Pomorska bitka u Jadranskom moru.

Beč, 29. (D. u.) Engleska admiraliteta javlja putem Reuterovog ureda: Dne 22. t. mj., oko 9 sati i 30 časaka na večer, susreše u Jadranskom moru dva naša razarača 5 austro-ugarskih razarača te zametnuše sa njima boj. Neprijatelj je pobjegao u utvrđenu luku Drač, proganjen od engleskih razarača, kojima je priteklo u pomoć 5 drugih engleskih i 2 francuska razarača. Proganjanje je

trajalo do pol noći. Onda smo izgubili dodir sa neprijateljem. Oba naša razarača, koja su napala tako premoćne neprijateljske pomorske bojne sile, bila su samo neznatno oštećena. Naši gubici iznašaju: 7 mrtvih, 19 ranjenih. Neprijatelju zadata šteta nije poznata. — Obzirom na ovaj izvještaj upućuje se na naš službeni izvještaj od 26. t. mj., koji izričito ističe, da su se naše jedinice vratile bez gubitaka i bez štete. — Engleski izvještaj nastavlja: Slijedećeg dana, dne 23. t. mj., navale su engleske zračne bojne sile na Drač. Jedina ratna ladja, koja se je nalazila u luci, bijaše jedna topnjača. Naša ljetala napadose uporište neprijateljskih hidroplana te su, kako se čini, sa dobrim uspjehom izbacila 10 tona bomba. Sva su se naša ljetala povratila neoštećena u svoje uporište. — U tom pogledu došla je iz Drača vijest, da je imenovanog dana o podne 5 neprijateljskih ljetala izbacilo 15 bomba. Pretjeravanje je i tu očevidno.

Skoro u kino „Ideal-u“

Caesar, Julius Caesar!

Domaće vijesti.

Učiteljima. Jedno pitanje je obuća. Državni činovnici dobili su cipele. U Pazinu ima gosp. Mitlović koze za cipele, ali i opeta za državne činovnike. — Pitao sam trgovačku obrtničku komoru u Rovinju. Ne odgovara. — Tužio se učitelj, da je kožu „kontraband“ dobio. Za kg platilo je 192 K. Državni činovnici i još neki (za sada ćemo šutjeti) plaćaju kg po 16 K. — I ovo pripada u pomenuti izvještaj za hranu. Zdravo!

Razrodna lutrija. 10.000 kruna dobiva broj 19.450, a 5000 kruna broj 513.

Dnevne vijesti.

Mir? Upitnik za upitnikom! Koliko se već govorilo o miru, koliko artije ispisalo o krvavom bratoubilačkom ubijanju, ali rat traje dalje, i braća se kolju i ubijaju dalje. Sad uopće nije moguće ni pomisliti na mir, ni napisati riječ mir, a da čovjek ne napiše uz nju i velik teški upitnik. Neznatna vijest, bez ikakvog značenja podpali čovjeku tračak nade. Možda ipak? Tako i mi bez komentara. — Iz Milana javljaju da je 25. o. mj. na milanskoj burzi vrijednost mirovnih papira bez posebnog razloga poskočila i da su ratni papiri padali. Na burzi su naime govorili, da se radi o miru. — Dakle — ništa. Citatelj okreće glavu postaje zlovoljan.

Njemačka logika. „Venkov“ piše: Ali logika njemačka — to je najveća prevrtačenost, kakvu si je mogla predstaviti ljudi, koji vide veleizdajnički znak drugog, a to i tamo, gdje nema pojma o tragu, sami svoje čine, koji bi se tisuću puta prije mogli kvalifikovati kao veleizdajstvo, iznašaju kao patriotizam i junaštvo. Tu smo pri psihološkoj zagonetki! Njemački mozak po svoj

30. travnja.

U mirno, barem na oko sretno doba, kad se svaki mogao nepomućeno odavati svojim mislima i osjećajima, bio je dan 30. travnja svečanim narodnim blagdanom. Ni jedne godine nije prošlo, a da se nije jesu desile kakve manifestacije, demonstracije, svečane zabave, mise nadušne u počast narodnim mučenicima po svim jugoslavenskim zemljama.

30. travnja Nema deteta na slavenskom jugu, koje iz školskih klupa ne iznese taj dan u svom srcu; u prvim njegovim detinjanskim nevinim čuvstvima postaje uspomena na taj dan jačom nego li uspomena na opće blagdane Božić, Uskrs, Duhove... Potom, u napornom radu, da zasluži koru kruha, dojmovi iz detinjstva ohladne, negde ih i nestane, ali ipak kad se približuje svečan proljetni dan, vraćaju se opet, oživljuju... I svaka duša oseća onda, da uspomena na taj narodni dan mora ostati živa, da je to ono nešto svečlo, što čoveka krsti, što mu podaje snage, da ustraje, što ga opominje ujedno, kako tuđi gospodar može voleti sina drugog naroda samo tako dugo, dok služi njegovim taštinama, dok se ne brine za svoj narod, ali čim se taj sluga oglasi, da je i on čovek, da je sin naroda, koji je sastavljen također od ljudi i da taj narod ima isto pravo na život kao i drugi, gospodar ga za njegove verne službe nagradi vešalama, krvničkim mačem, ubojitim zrnom.

30. travnja 1671. za vladavine cara Leopolda II. beše u Bečkom Novom Mestu krvničkom rukom smaknut hrvatski ban Petar Šubić Zrinski i njegov šurjak Franjo Krsto Frankopan.

Optužba: veleizdaja, kazna: smrt. Njihova „urota“ lepo je opisana u knjizi Istranina Evgenija Kumičića: „Urota Zrinskih i Frankopana“, pa ču se ovde ograničiti samo na nekoliko suhih fakta, koji su s tom „urotom“ u savezu.

U današnje doba, kad je svaki naš važni čovek, koji narodno oseća, proglašen veleizdajnikom, nije nam teško razumeti tadašnje prilike. Ta takozvana urota spada u doba najgore i najoštrije protireformacije u našoj državi. Dvor je onda bio potpuno u

prilici sastavljen je drukčije, negoli pri ostalim narodima, a za to imade također dvoje nazore i dvoju moraliku. A baš radi te svoje sirove dvoličnosti su Nijemci svuda, po cijelom svijetu nenavijeni. Ta dvoličnost javlja se najjasnije pri ovdajšnjim Nijemcima. Nijedan narod nije kadar da tako lako denuncuje i čini slična zla — kao Nijemci u Austriji. To je tako užasno poglavlje, da će svijet i iza stoljeća ozbiljno je pretresati: A sa tim ljudima, koji imaju moralne nazore tako niske, moramo mi ovdje živjeti i sa njima se boriti, pripominjajući „Venkov“. Mi (Česi), kojima je svako denuncovanje do u dno duše odurno, koji ne vidimo veleizdajstvo ni u tom, što čine Nijemci, mi, koji smo za potpunu slobodu — moramo da se borimo sa protivnicima, kojima je svako oružje dobro, i koji se u političkom boju laćaju i najodurnijih sredstava. I ne nadajmo se, da će se Nijemci tako brzo popraviti. To je već njihova sudbina. (Zaključne riječi češkog agrarnog dnevnika izostavljamo, inače bi ih izostavio cenzor. Op. ur.)

Prosvjeta.

Herbert Strang, Put oko zemlje u sedam dana. Za našu mladež nema prikladnije ni ljepše knjige od ove. Dva se avijatičara složiše da će u sedam dana aeroplanom obići svijet. Praćeni smrtnim opasnostima vratili se natrag ovi heroji vazdušnih visina u krug svojih mišli i dragih. Bujna mašta piščeva dočarava nam sugestivnim bojama čar indijskoga oceana i vratolomne podvige avijatičara. Radi svoje fantazije nazvan je autor ove knjige drugim modernim Jules Verne-om. Djelo je za našu mladež predtlo poznati književnik i istarski rodoljub Viktor Car-Emin. Naslovni list izradio Lj. Bahić ml. Knjiga je elegantno kartonirana, stoji K 350. Dobiva se u svim većim knjižarama, a može se i direktno naručiti kod izdavačkog zavoda „Jug“ Zagreb, ulica 7-1. U tom slučaju treba priložiti i pripadajući iznos za poštom.

Skoro u kino „Ideal-u“
Caesar, Julius Caesar!

Br. 1-589.

Oglas

Kod trgovačke obrtničke komore za Istru u Rovinju ima se poštiti mjesto kancelarijskog adjunkta.

S ovim mjestom spojena je početna godišnja plaća od K 1.800— sa tri trogodišnja poviška od K 200— svaki, i, za vrijeme trajanja rata, skuparinski doplatak od 50% god. plaće.

Porez na osobni dohodak, biljege za namire, i doprinos za penziju plaća za vrijeme rata komora.

Predpostavke za postignuće ovog mjesta jesu: absolviranje jedne niže srednje ili njoj jednake škole; perfektno poznavanje talijanskog i hrvatskog jezika, a njemačkog u toliko, da može obavljati pisarničke poslove, i po mogućnosti daktilografije.

šakama jezuita, koji su svojom dobrom organizacijom nastojali da najpre ulove sve evropske dvorove u svoje mreže, a onda da istrebe iz zemlje, svaki slobodan znak života. Naša država, koja je ženidbama, ugovorima i raznim sredstvima, koja nemaju ništa zajedničkog sa voljom naroda, postala konglomerat različitih narodnosti, koje su teško snašale tuđinski jaram, morala je da neprestano vodi velike ratove na sve strane, a osim toga da utišeje bune u unutarnjosti, koje bi sad ovdje sad ondje propukivale. Velika je vojska plaćenika morala stajati u pripremi, državne financije naše države nijesu ni onda, ko ni pre ni posle bile sjajne, a nezadovoljstvo radi nepovoljnog mira, što ga je država sklopila s Turskom iz naše pobjede, rasla je iz dana u dan. Obitelj Zrinski i s njima usko prijateljskim i rodbinskim svezama združena obitelj Frankopana bijahu dve najstarije, najbogatije i najbogatije velikaške obitelji u Hrvatskoj. Čeo niz dobro utvrđenih gradova, a u tim gradovima neizmerno bogatstvo budilo je zavist i čežnju pri lakomim besposlicama bečkim.

Petar Zrinski beše muž sposoban, Hrvat sa svim osobitostima hrvatskog plemena, darovit književnik, neustrašiv vojnik, požrtvovan narodni čovek i plemić i loš diplomata. Beše ujedno i posljednji hrvatski ban, koji je nešto na svoju ruku mogao poduzeti. Posle njegove smrti banska je čast pala na čast običnog dobro opisanog činovnika, te se je samo trenutačno pod Jelačićem dignula, pa da onda još na niže padne. Kao zapovjednik hrvatske vojske morao je mnogo puta suzbijati Turke, koji su nesmetano u naše krajeve provaljivali, dok je njemu, prema nespretno sastavljenom mirovnom ugovoru s Turskom, bilo zabranjeno Turke uznemirivati. Carski plaćenik, Nijemci i Španjolci besposličarili su u Hrvatskoj, otimali narodu danak u imeku i životu, želi slobodno, gdje nijesu sejal, mučili u svoim jogunluku derojke, radi kojih bi negde smaknuti ceu obitelj a i nju samu, ne htjede li da im se podade.

U takvim prilikama bilo je banovanje Petra Zrinskoga neizmerno teško. Pritisnut odozgo, Turci mu otimaju zemlju, a on ne sme da se brani, u v'a-

Molitelji moraju nasloviti njihove molbe najkasnije do 1. junija 1918. na komoru, te providiti ih slijedećim dokumentima:

1. svjedodžbom austrijskog državljanstva;
2. krštenicom, iz koje proizlazi, da molitelj nije prekorao 40. godinu;
3. liječničkom svjedodžbom o tijelesnoj sposobnosti;
4. svjedodžbom političko-moralnog ponašanja;
5. svjedodžbom o svršenim naukama;
6. eventualnim svjedodžbama iz prvanje službe;
7. svjedodžbom o poznavanju talijanskog, hrvatskog i njemačkog jezika.

Natjecatelji, koji su činovnici ili su u službi, moraju podastrijeti svoje molbe preko svoje nadležne oblasti.

Medju više jednako kvalificiranih natjecatelja imati će prednost oni, koji pripadaju jednoj istarskoj općini.

Rovinj, dne 27. travnja 1918.

Trgovačko-obrtnička komora za Istru.

C. kr. vladin povjerenik:
dr. Pfeiffer.

Pod ajnik:
Giov. Rocca.

Mali oglasnik

KING CRVENOG KRIŽA

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Cirkus Continental

drama iz cirkuskoj života u 3 čina.

Početak predstava:
2:30, 3:40, 4:50, 6, 17:40 pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. pr. K 1 20; II. 60 h

Učel se može kod svake slike.

Ravnateljstvo ali pridržaje pravo promijeniti raspored.

Prostorije za iznajmiti

Via Lacea 11.
Upitati kod Matijevich, Via S. Martino 63 od 11—2 sata.

Šunite

svoje vinograde, voćnjake i svekoliko bilje od ušiju lišća, gusjenice i ostalih zaraznika uništavanjem sa pojačanim kalifornijskim čorbom ANTIFUNGIN. Radikalno pouzdano djelovanje, bez oštećivanja biljke, vrlo štedljivo, u inozemstvu već više godina sa izvrednim uspjehom iskusišmo. Cijena: 1 litra K 12— (dodatno za 1 litru K 32—). Razalitiha pouzdećem ili novac naprijed: M. JUNKER, Zagreb 10, Petrušićina ulica 3. — Potanji prospekt — i uputu besplatno.

Rabljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtka
Filip Barbolčić
Šišanska ulica.

Pravi naravni „Wermuth“
može se dobiti, dok zalihna traje, u skladištu vina L. Križ, ulica Diana br. 11.

Mornarično konsumno skladište ostaje danas, utorak, za pomoć sa strankama, cio dan zatvoreno.

stijoj pak zemlji čopori nezasičnih plaćenika pale, kolju, gospodare. Tu se obratio na razne strane za pomoć. Molio Mlečića, molio Ljudevita XIV., molio dapače i Turke. Htjede da sam vlastitom snagom i uz pomoć suseda učini red u zemlji, da je oslobodi od nevolje. U Beču doznaše. Petar ode u Beč, ispriča sve kralju, moli oprostjenje, moli i o pomoć i kralja, kojega je već tako mnogo puta uzaludno molio. Kralj oparšta, i on se vraća u Hrvatsku, sa novim nadama, ali sve ostade pri starom. Opet pokuša moliti svog zakonitog kralja, ali molbe nikad ne pomažu. Kad se na to opet obratio na inozemstvo, beše pozvan u Beč, zajedno sa Franjom Krstom Frankopanom, koji je u svoj uroti uz svoju mekanu pesničku dušu igrao neznatnu ulogu. Carevo ručno pismo, koje ih je pozivalo u prestoñicu, obećavalo im je sigurnost, i careva poštena reč beše dana, da im se ništa dogoditi ne će.

Dodjoše u Beč. Utamničiše ih i smaknuše. Danas je tome 247 godina, ali prilike ostadoše iste samo da se ljudi promeniše.

„Urota“ Zrinskoga, njegovo nastojanje, da koristi domovini, njegova vernost i odanost prestoñju, neprestano moljakanje za mišost, za pomoć, a uz to karakter privilegovanane rase, sve se to jasno očituje u stihovima njegove žene, Katarine Zrinske, rođjene Frankopanske:

Ak se ufaš bane v pomoć nimsku,
Da od njih primaš svoju sriću Zrinsku;
Viruj Nimsu, da znaš kako suncu zimsku,
Od njeg moć imaš, kad primaš smrt tminsku.

Iza 30. travnja 1671. provališe gladni generali u bogati gradove Zrinskih, zaposedoše sve, potimaše bogatstvo a Katarinu sa decom oteraše kao ciganku u progonstvo.

Od onda opetuje se uvek jedno te isto. Mi molimo, oni nas ubijaju, mi hoćemo da budemo verni prestoñju i državi, oni nas proglašuju veleizdajnicima.

Istorija 30. travnja ponavlja se dnevno.

Morsky.